

МЕДИЧНА КАДЕМІЯ

№ 14 (439)
ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1997 РОКУ
29 липня 2017 року

НОВОСІЛЛЯ

У НОМЕРІ

Стор. 2

СУЧАСНИЙ ЛАБОРАТОРНИЙ ЦЕНТР ВІДКРИВ ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ

Лариса ЛУКАЦУК,
Микола ВІЛЬШАНЕНКО (фото)

Значима та приємна подія відбулася нещодавно в Тернопільській університетській лікарні – після реконструкції став до ладу сучасний лабораторний центр і централізована стерилізаційна. На урочистості з нагоди відкриття завітав Президент України Петро Порошенко, який разом з головним лікарем університетської лікарні Василем Бліхарем і перерізав стрічку оновленого медпідрозділу.

У заході взяли участь народні депутати України Микола Люшняк, Тарас Юрик, Олег Барна, голова облдержадміністрації Степан Барна, голова обласної ради Віктор Овчарук, заступник голови ОДА Юрій Юрик, начальник управління охорони здоров'я ТОДА Володимир Богайчук, ректор Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського, професор Михайло Корда, медичні працівники та пацієнти лікувального закладу.

Свою промову глава держави розпочав з привітання всіх меш-

цеси модернізації, фінансування, якісних змін у місцевих громадах відсутні за останні три роки. «Це плоди децентралізації, бо раніше всі гроші концентрувалися в Києві. Реформа дала можливість в сім разів збільшити бюджети розвитку територіальних громад, зникла необхідність домагатися виділення коштів в органах центральної влади. Це зроблено в умовах війни в країні. Водночас це є і боротьба з корупцією. Гроші залишаються тут, на місцях, а це і детинізація, і прозорі закупівлі, і реалізація величезної кількості інших програм. Ще одна важлива позиція уряду – впровадження ме-

ню. Крім збільшення видатків на оборону держави, почнемо виробляти й власну бойову техніку. Ми у нових законопроектах передбачили розвиток сільської ме-

Після завершення урочистої частини Президент України оглянув реконструйовані приміщення лабораторного корпусу, а також поспілкувався з колективом медустанови.

Варто зауважити, що реконструйований лабораторний центр університетської лікарні відповідає усім державно-будівельним нормативам, які існують у лабораторній справі. Забезпечує потреби медичного закладу у біохімічних, імунологічних, бактеріологічних та інших видах лабораторних досліджень. Для мешканців Тернопільської області відкриття клініко-діагностичної лабораторії є дуже важливим, адже вони матимуть змогу пройти обстеження на обладнанні, що відповідає міжнародним лабораторним стандартам, результати досліджень пацієнти зможуть отримати вже за кілька годин.

дицини, аби третина населення країни, яка зараз проживає в селі, мала ефективний доступ до якісної медичної послуги. Започатковані програми відшкодування вартості ліків, модернізація лікарень і закупівля обладнання. Нині важлива співпраця центральної та місцевої влади», – сказав Петро Порошенко. Глава держави також висловив переконання, що лабораторний корпус – не останнє оновлення в університетській лікарні. На його думку, наступним кроком має стати відкриття сучасного кардіохірургічного центру. Тоді б, як зазначив Президент України, тернопільські хірурги могли б робити операції на відкритому серці, а не доправляли пацієнтів у сусідні міста чи до столиці: «У Тернополі працюють високопрофесійні лікарі, то чому маємо відмовитися від таких можливостей?», – зауважив Петро Порошенко.

ПРЯМА МОВА:
Голова Тернопільської ОДА Степан БАРНА:

– Для Тернопільщини дуже важливий приїзд на відкриття реконструйованого лабораторного центру Президента України Петра Порошенка. Це засвідчує велику увагу керівництва держави до проблем медицини. Тішить й те, що відтепер мешканці не лише Тернополя, але й районів області матимуть змогу пройти обстеження на обладнанні, що відповідає світовим стандартам. Робимо все можливе, щоб уже найближчим часом відкрити кардіохірургічний центр з новітнім обладнанням, яке дозволить проводити високотехнологічні операції пацієнтам з кардіальною патологією, а відтак зменшити кількість хворих і поліпшити показники виживаності. Загалом зосередження уваги на фінансуванні об'єктів охорони здоров'я області третинного рівня знаходить підтримку на рівні керівництва держави.

**КРАЩІ МАЙБУТНІ
МЕДСЕСТРИ
ОТРИМУВАТИМУТЬ
КАНАДСЬКУ
СТИПЕНДІЮ**

Представники Університету імені Грента Мак-Юена (Канада) зустрілися з ректором ТДМУ, професором Михайлом Кордою.

Канадська сторона висунула приємну пропозицію – винагороджувати кращих студентів, які здобувають фах медичної сестри в нашому університеті. Тож невдовзі кращі студенти ННІ медсестринства отримуватимуть стипендію. Критерії відбору стипендіатів канадські колеги нададуть згодом.

Стор. 4-5

**ТЕРИТОРІЯ
ТВОРЧОСТІ,
ЗДОБУТТЯ НОВИХ
НАВИЧОК
ТА ЄДНАННЯ
ЗІ СВІТОМ**

Ось уже дванадцять років поспіль кожного липня навчально-оздоровчий комплекс Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського «Червона калина» наповнюється особливою атмосферою тепла людських сердець, щирими посмішками та обіймами. І все це відбувається завдяки одному з найяскравіших проектів ТДМУ – Міжнародним студентським літнім школам, які своєю діяльністю приносять у цей світ більше добра, позитиву, шанобливого ставлення до представників різних країн і націй. Це водночас сприяє зміцненню миру й добросусідських відносин.

канців Тернопільщини та фахівців університетської лікарні з цією значимою для розвитку медицини краю подією: «Шанована громадо, дорогі друзі, мені надзвичайно приємно бути на такій урочистій події серед вас. Ми відкриваємо новий, сучасний, добре оснащений лабораторний центр».

Звертаючись до присутніх, Президент України наголосив, що про-

дичної реформи. Я запросив в Україну, надав громадянство Уляні Супрун. Ми розглянули на Національній раді реформ і запропонували парламенту рішення проводити медичну реформу, коли візит кожного пацієнта повинен бути забезпечений грошима, а лікар, який має високий авторитет, золоті руки та світлу голову, нарешті, отримувати гідну заробітну плат-

КРАЦІ МАЙБУТНІ МЕДСЕСТРИ ОТРИМУВАТИМУТЬ КАНАДСЬКУ СТИПЕНДІЮ

Представники MacEwan University – доцент кафедри медсестринських наук Елізабет Берджес-Пінто та інструктор-методист цієї кафедри Христина Шумка 21 липня зустрілися з ректором Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського, професором Михайлом Кордою. Вони передали вітання очільнику ТДМУ від президента університету, професора Девіда Аткінсона. Нагадаємо, що наш виш успішно співпрацює з канадськими колегами впродовж кількох років. У рамках цієї співпраці втілюють кілька важливих проєктів.

Під час зустрічі йшлося про представлення канадськими фахівцями воркшопу «Global health» 25 липня учасникам Міжнародних студентських

ких літніх шкіл, які відбуваються щороку в навчально-оздоровчому комплексі «Червона калина» ТДМУ. Як зазначили гості з MacEwan University, цей воркшоп є своєрідною презентацією навчального курсу, який може ввійти до навчального процесу для студентів інституту медсестринства нашого університету.

Канадська сторона висунула пропозицію – винагороджувати кращих студентів, які здобувають фах медичної сестри в нашому університеті. Тож невдовзі кращі студенти ННІ медсестринства отримуватимуть стипендію. Критерії відбору стипендіатів канадські колеги нададуть згодом.

ТДМУ ПОКРАЦИВ СВОЇ ПОЗИЦІЇ У МІЖНАРОДНОМУ ТА ВСЕУКРАЇНСЬКОМУ РЕЙТИНГАХ ВНЗ

Міжнародний освітній портал «4 International Colleges & Universities» (<http://www.4icu.org/ua/>) оприлюднив щорічний рейтинг вищих навчальних закладів. Серед 140 українських ВНЗ, які увійшли до нього, Тернопільський державний медичний університет імені І.Горбачевського посів сьоме загальне місце, а серед вищих медичних навчальних закладів МОЗ України – ми на першому місці. Торік наш університет займав тринадцяту позицію. Отже, впродовж року колективу ТДМУ вдалося своєю діяльністю покращити показники аж на шість позицій.

Нагадаємо, що однойменна австралійська компанія 4ICU публікує свій рейтинг з 2005 року, оцінюючи популярність понад 11 тисяч ВНЗ світу й більше 140 ВНЗ України за популярністю їхніх веб-ресурсів.

У рейтингу використовують показники цитованості та відвідуваності офіційних веб-сторінок вишів. Джерелами інформації виступають бази даних міжнародного Інтернет-гіганту Google, американської компанії Alexa Internet (дочірня компанія Amazon) та британської компанії Majestic-12.

Принагідно зазначили, що цього

року ТДМУ покращив свої результати й у консолідованому рейтингу від порталу «Освіта.уа» (<http://osvita.ua/vnz/rating/51741/>), піднявшись на три позиції вище порівняно з минулим роком.

Найкраща динаміка спостерігається за показниками Scopus – з 88 на 78 позицію (рейтинг університетів за показниками Scopus 2017 року – <http://osvita.ua/vnz/rating/55425/>, 2016 року – <http://osvita.ua/vnz/rating/51053/>).

Інші показники також мають позитивні зміни.

КОЛИ ДУША НАПОВНЕНА ДОБРОТОЮ

Медична гуманітарна допомога вже вкотре надійшла від колишніх працівників ТДМУ Богдана Бойчука та Надії Архіпової. Зараз вони живуть і працюють у Канаді, але душею й серцем завжди з Україною. Необхідні лікарські засоби були передані Львівському військовому шпиталю для потреб хірургічної та реабілітаційної служб, а також госпіталю військової частини А4615 в Дніпрі.

Доценти кафедри дитячих хвороб з дитячою хірургією Тамара Воронцова та Інґа Кубей, а також доцент кафедри онкології, променевої діагностики і терапії та радіаційної медицини Мирослав Домбрович потурбувалися, аби гуманітарний вантаж був максимально корисним там, де цього потребують найбільше. Наші викладачі до-

правили до Львівського військового шпиталю елементи догляду за спінальними хворими, набір еле-

Мирослав ДОМБРОВИЧ і Тамара ВОРОНЦОВА – доценти ТДМУ – доправили гуманітарну допомогу у Львівський військовий шпиталь

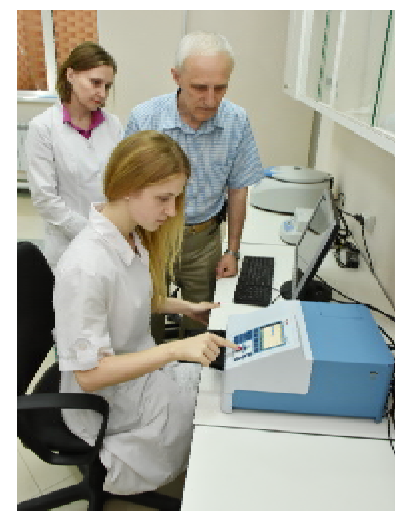
ментів за колостомами, різні системи для внутрішньовенних інфузій, маски-респіратори, одноразові ха-

лати, урологічні катетери та інше. Нашу делегацію зі словами вдячності прийняв полковник медичної служби Іван Богдан. Гуманітарну допомогу передали в аптечну службу шпиталю.

Окрім того, посилками відправили на адресу нашого випускника Михайла Денисока, який навчається в військовій академії та перебуває на практиці у шпиталі військової частини А4615 в Дніпрі, частину вантажу з засобами лікарського призначення для хірургічного, операційного та реабілітаційного відділень. Нагадаємо, що Михайло був активним членом громадської організації «Білі берети», надавав допомогу пораненим військовим на сході України. Він обрав свій лікарський шлях у напрямку військової медицини й надалі допомагає військовим.

ЗАПРАЦЮВАЛА НОВА НАУКОВО-ДОСЛІДНА ЛАБОРАТОРІЯ

Виконання наукових досліджень на сучасному рівні вимагає наявності сучасної апаратури. Задля цього в Тернопільському державному медичному університеті імені І.Горбачевського створили лабораторію клініко-експериментальних досліджень. Її основними завданнями є лабораторне забезпечення наукових досліджень, які виконуватимуть у межах втілення державних і міжнародних грантових програм, а також перспективних проєктів, що претендують на подальше фінансування.

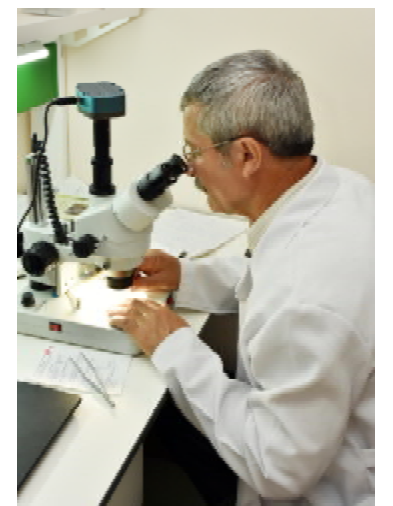
Одним з основних підрозділів у лабораторії є відділ клітинних культур, оснащений найсучаснішими приладами – CO₂-інкубатором ICO 150, інвертованим мікроскопом Delta Optical NIB 100, ламінарною шафою. Головне призначення лабораторії – культивування клітин для їх використання задля моделювання різних патологічних станів у системі «in vitro», а у перспективі й їх пересадка хворим з різними патологіями. До речі, дослідження за допомогою культур клітин і тканин мають чимало переваг перед експериментами на тваринах, зокрема:

- вони надають надійні, краще відтворювані й однозначні результати, які можна використовувати для інтерпретації змін у людини;
  - «in-vitro» системи є більш чутливими до впливу різних руйнівних факторів, ніж організм тварини;
  - після впровадження альтернативних методів «на потік» їхня вартість виявиться набагато нижче вартості проведення дослідів на тваринах;
  - отримання результатів при використанні «in vitro» систем можливе через кілька годин, у той час, як експерименти на тваринах тривають тижні, місяці, а деколи й роки;
  - за допомогою «in vitro» систем можна тестувати безліч препаратів одночасно, а от можливості дослідів на тваринах чисельно обмежені.
- Ще одним важливим підрозділом лабораторії є відділ полімеразно-ланцюгової реакції (ПЛР). Дослідження методом ПЛР дозволяє

виявити в досліджуваному матеріалі не лише самого збудника, але навіть єдиний фрагмент чужорідної ДНК. ПЛР – діагностика є найбільш точним і чутливим методом діагностики інфекційних захворювань, а також генетичних досліджень. Лабораторія полімеразно-ланцюгової реакції оснащена сучасним ампліфікатором «Rotor Gene 6000», який працює в режимі Real-time PCR, що забезпечує одночасний процес ампліфікації та гібридизаційно-флуоресцентної детекції в режимі реального часу, автоматичну реєстрацію й інтерпретацію отриманих результатів. У лабораторії також функціонує ампліфікатор «Perkin Elmer-2400», який дозволяє ампліфікувати ДНК з подальшою детекцією методом електрофорезу.

Широке використання в наукових дослідженнях і практичній медицині знайшов метод імуноферментного аналізу. Лабораторія оснащена сучасним імуноферментним аналізатором Multiscan FC, за допомогою якого можна визначити гормони, маркери канцерогенезу, імуноглобуліни, інтерферони тощо.

Окрім цього, лабораторія забезпечена напівавтоматичним біохімічним аналізатором Master T, спектрофотометрами Lambda 25 Perkin Elmer та CF-120, а також іншими апаратами, що необхідні для роботи, – рН-метром MP511 LAB-Intech, автоматичним гомогенізатором Silent Crusher S, сучасною лабораторною центрифугою з охолоджен-

ням Biosan LMC-4200R, мікроскопами, витяжними шафами, центрифугами, вагами, дистильаторами, піпетками тощо.

Лабораторія виконує дослідження з вивчення проблеми бореліозу та інших інфекційних хвороб, що передаються через укуси кліщів. Зокрема, проводиться ідентифікація та ПЛР-дослідження кліщів на предмет їх зараження збудниками бореліозу, анаплазмозу ерліхіозу. Також проводиться імуноферментне дослідження сироватки крові людей, які зазнали укусів кліща, на наявність антитіл до цих збудників. У подальшому планується поглиблене дослідження із застосування вестерн-блот аналізу.

Добірку підготовлено за матеріалами прес-служби ТДМУ

Редактор **Г. ШИБАЛІНЧУК**
Творчий колектив: **Л. ЛУКАЩУК,
Л. ХМІЛЯР,
М. ВАСИЛЕЧКО**
Комп'ютерний набір і верстка:
Р. ГУМЕНЮК

Адреса редакції:
46001,
м. Тернопіль,
Майдан Волі, 1,
тел. **52-80-09; 43-49-56**
E-mail hazeta.univer@gmail.com

Засновники:
Тернопільський
державний університет
ім. І.Я. Горбачевського,
управління охорони здоров'я
облдержадміністрації

Видавець:
Тернопільський
державний медичний
університет
ім. І.Я. Горбачевського
Індекс **23292**

За точність
викладених фактів
відповідає автор.
Редакція не завжди
поділяє позицію
авторів публікацій.

Реєстраційне свідоцтво
ТР № 300 від 19.12.2000
видане
управлінням у справах
преси та інформації
облдержадміністрації

Газета виходить
двічі на місяць
українською мовою.
Обсяг – 3,33 друк. арк.
Наклад – 1000 прим.
Замовлення № 168

Газету набрано, зверстано,
віддруковано у Тернопільському
державному університеті
ім. І.Я. Горбачевського.
46001, м. Тернопіль,
Майдан Волі, 1.

ЗАХОДЬТЕ НА САЙТ ТДМУ: WWW.TDMU.EDU.UA (ГАЗЕТА «МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ»)

НАУКОВЦІ ТДМУ РОЗПОВІЛИ ПРО СИТУАЦІЮ ІЗ ЗАХВОРЮВАННЯМ НА ЛАЙМ-БОРЕЛІОЗ

Прес-конференція, присвячена актуальній темі захворюваності на Лайм-бореліоз та інші інфекційні хвороби, що передаються кліщам, відбулася 17 липня в ТДМУ. З результатами кількарічних досліджень у цьому напрямку, які отримали науковці ТДМУ, представників ЗМІ ознайомили ректор, професор Михайло Корда, проректор з наукової роботи, професор Іван Кліщ, завідувач кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хворобами, академік НАМН України, професор і директор центру дослідження Лайм-бореліозу Михайло Андрейчин, доцент кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хворобами Марія Шкільна.

Нагадаємо, що Тернопільщина належить до ендемічних зон щодо захворюваності на бореліоз.

«Нині склалася критична ситуація щодо хвороби Лайма на Тернопіллі, Західній Україні, інших областях загалом. Це стосується тих регіонів, які мають ліси. Хвороба Лайма або Лайм-бореліоз передається особливим видом кліщів. Наш університет взяв на себе місію дослідити епідеміологію цього захворювання, патогенез, а також вдосконалити методи профілактики, лікування та реабілітації. Обстежили працівників лісових господарств і представників військової частини нашої області. Продовжуємо обстежувати лісників в інших областях», – розповів Михайло Корда.

Він додав, що 2015 року в ТДМУ розпочато роботу над спільним українсько-польським проектом «Дослідження епідеміології, патогенезу, клініки та профілактики бореліозу». Співпраця відбувається в рамках науково-дослідницьких проектів Європейського Союзу між науковцями Державної вищої школи імені Папи Іоанна-Павла II у Білій Підляській (Польща) та Тернопільського державного медичного університету імені І. Горбачевського. Одним з основних напрямків співробітництва в рамках цього проекту є проведення клінічних та лабораторних досліджень на наявність збудника хвороби Лайма у працівників лісового господарства. Встановили, що 43 відсотки лісників нашої області мають антитіла до борелій, які викликають хворобу Лайма.

Завдяки іншому проекту спільно з Інститутом медицини

села (Польща) розпочали дослідження кліщів на наявність у них збудників інших інфекцій – анаплазмозу, ерліхіозу, а також на такі види борелій, як *Borrelia miyamotoi*.

Окрім того, ТДМУ співпрацює з американськими лабораторіями «iGeneX Inc.» та «ID-FISH Technology» (Пало Альто, США), до яких надіслали для дослідження сироватки крові понад 300 краян. Американські фахівці підтвердили результати аналізів наших науковців.

Марія ШКІЛЬНА – доцент, Михайло КОРДА – ректор ТДМУ, професор

Упродовж 2017-2019 років в університеті запланували проведення наукових досліджень у межах держбюджетної теми «Вивчення епідеміології, патогенезу і клініки Лайм-бореліозу в ендемічних регіонах України, в тому числі в Тернопільській області, та вдосконалення його діагностики, терапії, реабілітаційних заходів і профілактики», в рамках якої обстежують представників груп ризику Тернопільської, Житомирської, Закарпатської, Рівненської, Волинської та Сумської областей.

З 28 до 31 червня 2017 року провели лабораторне дослідження сироваток крові працівників двох лісових господарств Житомирщини та військовослужбовців в/ч В1428 Тернополя на наявність антитіл до антигенів комплексу *Borrelia burgdorferi sensu lato* (збудника Лайм-бореліозу). Антитіла до вищезгаданої борелії з числа досліджених осіб виявили у 58% лісників Житомирщини та майже у 50% військовослужбовців.

За результатами дослідження кліщів, які були відібрані від людей, у 25% знайдено ДНК *Borrelia burgdorferi sensu lato* (збудника Лайм-бореліозу), 18% – ДНК

Anaplasma phagocytophilum (збудник анаплазмозу), 10-12% мали ДНК борелії *miyamotoi*. Всі три збудники було виявлено у кліщів з різних мікрорайонів Тернополя. Крім того, траплялися кліщі, заражені 2-3 інфекціями одночасно.

«Наш університет нині має змогу робити повноцінний аналіз щодо хвороби Лайма. Використовуємо імуноферментний аналіз для виявлення антитіл до борелій у сироватці крові людей. Для виявлення

нас триває комплексна науково-дослідна робота, яка покликана не лише дослідити масштаби розповсюдження захворювання, а й покращити його профілактику та лікування. Поставили собі амбітну мету – розробити карту Лайм-бореліозу та інших хвороб, які передаються через укуси кліщів на Тернопільщині, а в подальшому – й цілої України, співставивши карту поширення кліщів, ми зможемо розробити низку протиепідемічних і профілактичних заходів. Це матиме

Михайло АНДРЕЙЧИН – завідувач кафедри, професор ТДМУ, академік НАМН України

безпосереднє практичне значення для населення», – зазначив Михайло Андрейчин.

Однією з головних складових центру є науково-дослідна лабораторія, в якій створені всі умови для дослідження кліщів і сироватки крові на наявність збудників деяких інфекцій. Тут уже встановили необхідне обладнання, є спеціалісти, розповів проректор з наукової роботи, професор Іван Кліщ.

Люди дуже часто не помічають укуси кліщів або не надають важливого значення цьому. Хвороба Лайма може не проявлятися роками, а через 10-15 років може бути уражена центральна нервова система, суглоби, серцево-судинна система, можливі летальні випадки.

Доцент кафедри інфекційних хвороб з епідеміологією, шкірними та венеричними хворобами Марія Шкільна наголосила, що першими недовготривалими симптомами є підвищена температура, збільшення лімфовузлів, скарги на біль у кишково-шлунковому тракті. Яскравим проявом гострого Лайм-бореліозу є почервоніння шкіри навколо укусу

(так звана «мігруюча еритема»). Віддаленими проявами, які можуть проявитися навіть через десять років, є ураження опорно-рухового апарату, серцево-судинної системи, шкіри, хронічна втома.

«Часто причину цих проявів не встановлено, а, отже, правильне їх лікування не здійснюється. Тому важливо одразу при укусі не займатися самовиданням і лікуванням, а звернутися до лікарів, тоді кліща чи його частинку принести на

Іван КЛІЩ, проректор ТДМУ, професор

діагностування. У нашій лабораторії досліджуємо наявність у кліщів збудників таких захворювань, як Лайм-бореліоз, анаплазмоз, ерліхіоз і лихоманячі бореліози, викликані бореліями *Miyamotoi*», – зазначила Марія Шкільна.

Для проведення дослідження ТДМУ закуповує реактиви за кордоном. Для учасників АТО й співробітників університету обстеження безкоштовне. В подальшому перелік пільгових категорій буде розширеною. Вартість обстеження на три збудники становить 260 грн. Результати можна отримати наступного дня, якщо для дослідження є 10-12 кліщів. Дослідження сироватки крові на наявність антитіл до комплексу *Borrelia burgdorferi sensu lato* (1 етап діагностики Лайм-бореліозу) вартуватиме 400-500 грн.

Бажаючи можуть звертатися за адресою: м. Тернопіль, майдан Волі, 1, перший поверх. У корпусі є вказівники, як пройти до лабораторії. З питань Лайм-бореліозу можна зателефонувати (097) 5708266, номер телефону лабораторії – 52-72-84.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА

ІНІЦІАТИВА

ПОДАРУНОК ВІД ВИПУСКНИКІВ 1997 РОКУ

Відбулася зустріч випускників 1997 року тоді ще Тернопільської державної медичної академії. З вдячності до вчителів і рідної альма-матер, якій цього горіч виповнилося 60 років,

представники цього випуску подарували лавку-гойдалку.

Ініціатором була професор нашого університету та випускниця ТДМУ Лариса Федонюк. Гойдалка значно прикрасила

внутрішній двір адміністративного корпусу. Окрім того, вона містить медичну символіку. До оргкомітету, який взяв на себе зобов'язання підготувати цей подарунок, увійшли такі випус-

кники: Лариса Федонюк, Галина Чабан, Тетяна Сухарська, Юрій Воськало, Світлана Дзига, Світлана Козак, Олег Луговий, Анна Мончак, Наталя Назіна, Андрій Горішний, Василь Король, Альона Хмельницька, Олена Чайка, Олена Бакалець.

Адміністрація ТДМУ вислов-

лює щире подяку за таку ініціативу та бажає випускникам 1997 року успіхів, високих здобутків, любові й миру. З впевненістю можна сказати, що цей подарунок радуватиме викладачів і не одне покоління майбутніх медиків.

Прес-служба ТДМУ

ФОТОРЕПОРТАЖ

ТЕРИТОРІЯ ТВОРЧОСТІ, ЗДОБУТТЯ НОВИХ НАВИЧОК ТА ЄДНАННЯ ЗІ СВІТОМ

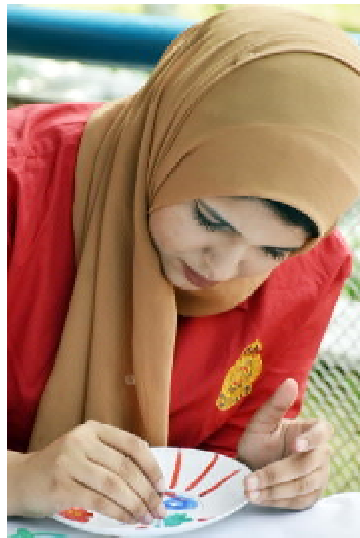
Ось уже дванадцять років поспіль кожного липня навчально-оздоровчий комплекс Тернопільського державного медичного університету імені І.Горбачевського «Червона калина» наповнюється особливою атмосферою тепла людських сердець, щирими посмішками та обіймами. І все це відбувається завдяки одному з найяскравіших проєктів ТДМУ – Міжнародним студентським літнім школам, які своєю діяльністю приносять у цей світ більше добра, позитиву, шанобливого ставлення до представників різних країн і націй. Це водночас сприяє зміцненню миру й добросусідських відносин. Цьогоріч літні школи були ще присвячені й видатній даті – 60-річчю нашому університету.

Майже 40 гостей з-за кордону завітало до НОК «Червона калина», зокрема, представники Університету імені Грента Мак-Юена (Едмонтон, Канада), Університету Мансура (Єгипет), Тбіліського державного медичного університету (Грузія), Люблінського медичного уні-

верситету (Польща), Вищої школи безпеки у Познані (Польща), Вищої школи імені Папи Іоанна-Павла II у Білій Підлясці (Польща), Вищої школи наук про здоров'я у Жирардуві (Польща), Вищої школи стратегічного планування в Домброві-Гурнічій (Польща),

Михайло КОРДА – ректор ТДМУ, професор

Самаркандського державного медичного інституту (Узбекистан), Словацького медичного університету (м. Братислава).

Під час урочистого відкриття заходу, яке відбулося 23 липня, ректор Тернопільського держав-

ного медичного університету імені І.Горбачевського, професор Михайло Корда побажав усім учасникам змістовно й цікаво провести ці незабутні дні на базі НОК «Червона калина».

(Продовження на стор. 5)

ФОТОРЕПОРТАЖ

ТЕРИТОРІЯ ТВОРЧОСТІ, ЗДОБУТТЯ НОВИХ НАВИЧОК ТА ЄДНАННЯ ЗІ СВІТОМ

(Закінчення. Поч. на стор. 4)

«Ми щоразу в другій половині літа організуємо цей проект, участь в якому беруть кращі студенти нашого університету. Це оз-

начає, що ви пройшли серйозний відбір, з чим вас вітаю. Сподіваюся, ви цікаво проведете свій час у період цьогорічних літніх шкіл, навчитесь чогось нового й здобудете цінний досвід, а також знайдете нових друзів, з якими підтримува-

тимете стосунки впродовж свого життя. Впевнений, що ви відпочинете тут, наберетеся сил і наснаги на подальше навчання та будете вчитися так само успішно, як і досі», — звернувся Михайло Михайлович до студентської команди ТДМУ.

Іноземним гостям очільник вишу сказав, що радий вітати їх на гостинній Тернопільській землі. Ректор наголосив, що літні школи — це добра традиція університету. Він зазначив, що в НОК «Червона калина» знайшли однодумців і друзів представники багатьох іноземних університетів, які брали участь у цьому проекті. «Це цікавий та креативний проект, який також дає можливість здобувати нові навички. Скажімо, торік викладачі Університету Мюррея (Кентукі, США) провели майстер-класи з фізичної реабілітації. Цього разу наші гості з Університету Мак-Юена (Канада) дадуть вам можливість взяти участь у воркшопі з громадського здоров'я. І ще всього багато цікавого чекає на вас упродовж цих літніх шкіл. Бажаю вам отримати задоволення від цих незабутніх миттєвостей спілкування, відкриття чогось нового та чудових літніх днів», — додав Михайло Корда.

Урочисту частину відкриття XII Міжнародних студентських літніх шкіл доповнив вальс під романтичну пісню про тернопільські каштани, без яких важко уявити наше місто.

Однією з традицій заходу став танцювальний флешмоб під купури сучасних українських пісень. Цей творчий подарунок укотре викликав шквал позитивних емоцій, особливо в іноземних делегацій.

Після цього гості мали мож-

ливість душею доторкнутися до багатого спадку української культури під час відвідин етнографічної виставки вишиванок, старожитностей, предметів побуту. Зорганізувала унікальну експозицію родина викладача медуніверситету Ориси Смачило. Особливо багато теплих відгуків було отримано від іноземних гостей, які цікавилися символікою вишиванок, розпитували, де можна придбати таку красу.

Тему українських традицій було глибше розкрито під час продовження урочистостей з нагоди відкриття XII Міжнародних студентських літніх шкіл в актовій залі конгрес-центру НОК «Червона калина». Присутні змогли насолодитися мистецьким шоу від організаторів і студентів нашого університету. Парад традиційного українського одягу не залишив нікого байдужим.

Під час урочистостей студенти ТДМУ також презентували потенціал України в різних галузях, розповідали про її найбільші та найвизначніші міста, традиції, про боротьбу за незалежність і видатних наукових діячів. Виконання українських пісень і танців майбутніми медиками підсилювало враження від почутого. Особливого драйву додала театралізована мініатюра на тему українського весілля, пересипана жартами та наповнена цікавими образами.

Завершальним акордом стало виконання відомого хіта гурту «Скрябін» «Старі фотографії» та душевного й зворушливого гімну літніх шкіл «Червона калина». Щира та тепла атмосфера прийому настільки вразила кожного, що наприкінці програми зала аплодувала оргкомітету та студентам ТДМУ стоячи.

Усе це стало можливим завдяки ентузіазму й самовідданій праці Наталії Лісничук, Юрія Сороки, Ірини Сороки, Ірини Андрійчук, Лілії Логойди, Ігоря Бердея, Марії Стравської, які доклали великих зусиль, аби ці літні школи відбулися на високому рівні, а кожен учасник почувався наче вдома.

Цього дня учасники літніх шкіл мали можливість опанувати давнє українське мистецтво петриківського розпису, майстер-клас з якого провела родина Ориси Смачило. Пані Орися та її донька Оріяна розповіли учасникам про особливості цього виду художньої творчості, продемонстрували кожному, яким чином потрібно створювати візерунки. Кожен із захопленням малював винятково власний орнамент, ділився враженнями з іншими учасниками.

А ще на молодь чекали тренінгові програми, сплав Дністром, презентації, танцювальні та багато інших заходів.

**Яніна ЧАЙКІВСЬКА,
Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)**

СПЕКОТНЕ АБІТУРІЄНТСЬКЕ ЛІТО

12 липня стартувала вступна кампанія до вищих навчальних закладів. Охочі стати студентами поспішають подати заяви про вступ до вишів. До ТДМУ – традиційно високий наплив абітурієнтів і роботи в членів приймальної комісії багато, але в коридорі морфологічного корпусу і під дверима, за якими працює приймальна комісія, черг немає. І це перше, що впадає у вічі. А ще – сприятливі умови, створені для абітурієнтів.

У консультаційному центрі при приймальній комісії вступникам надають технічну підтримку: допомагають створити електронний кабінет, відсканувати та завантажити додаток до документа про повну загальну середню освіту, подати заяву про вступ в електронному вигляді тим, хто з якихось причин не може зробити це самостійно, приміром, абітурієнтам із сільської місцевості, які вдома не мають комп'ютера чи інтернету. За консультацією звертаються й абітурієнти, в яких труднощі з реєстрацією персо-

є кілька нововведень, про які прошу розповісти Григорія Ярославовича.

— Зокрема, цього року для вступників МОН запровадило спеціальні коефіцієнти до конкур-

Григорій ЗАГРИЧУК – відповідальний секретар приймальної комісії

сного бала, зокрема, сільський коефіцієнт – 1,02. Тобто рейтинговий бал випускників сільських шкіл, які зареєстровані у сільській місцевості, множиться на коефіцієнт 1,02. Використовувати

менти у паперовому вигляді до приймальної комісії подають абітурієнти, які мають пільги, зокрема, діти-сироти, учасники АТО та діти, потерпілі від аварії на ЧАЕС, якщо претендують на вступ за співбесідою, а також вступники, які вже мають диплом молодшого спеціаліста, бакалавра або спеціаліста.

Єдину державну електронну базу з питань освіти (ЄДЕБО) називають серцем вступної кампанії. Але, за словами абітурієнтів, спочатку воно працювало з перебоями.

— Перші п'ять днів вступної кампанії онлайн реєстрація більше не працювала, ніж працювала, – підтверджує відповідальний секретар приймальної комісії ТДМУ. – За перший день лише 80 електронних заяв пройшли через систему ЄДЕБО. Але не тому, що абітурієнтів було менше, ніж на цю дату торік, а тому, що вони не змогли зареєструватися через технічні проблеми.

— Система ЄДЕБО дала збій, бо була перевантажена?

— Не лише тому. Як відомо, програмне забезпечення ЄДЕБО, що працює не перший рік, оновили перед початком вступної кампанії. І негаразди з прийомом документів, які виникли на старті, пов'язані з її «обкаткою». З початком реальної експлуатації оновленої ЄДЕБО виникло чимало нюансів, які довелося усувати.

— Які проблеми виникали найчастіше?

— У перші дні одні абітурієнти не могли створити особистий кабінет на сайті «Електронний вступ», інші його створили, але система змінила їхні дані. Були труднощі з реєстрацією заяв про вступ через некоректні дані в особистих документах абітурієнтів, сертифікатах, атестатах. Деякі заяви були внесені в базу, але не були ув'язані з реєстром сертифікатів ЗНО.

Оператори системи ЄДЕБО такі заяви скасували, а вступники отримали на свої електронні пошти або в електронні кабінети повідомлення про те, що треба подати заяву ще раз.

Через проблеми в роботі Єдиної державної електронної бази з питань освіти абітурієнтам, які не можуть зареєструвати

про вступ, електронних і паперових, – розповів Григорій Загричук. – Найбільше абітурієнтів вступають на медичний факультет, друге місце за кількістю заяв посідає стоматологічний, відтак – фармацевтичний факультет. Це на денну форму навчання. Якщо ж сукупно, то фармфакультет на другому місці, бо багато абі-

електронний кабінет у системі ЄДЕБО, надали можливість подавати документи в паперовому вигляді. Про це йдеться у листі Міністерства освіти та науки: «У зв'язку із запровадженням нового програмного забезпечення з посиленими вимогами до ідентифікації вступників, мають місце

турієнтів після медичного коледжу вступають до університету на заочну форму навчання за спеціальністю «фармація, промислова фармація».

Абітурієнти, з якими я розмовляла, про організацію вступної кампанії в ТДМУ відгукуються схвально.

нального електронного кабінету через помилки в документах.

Що робити, коли не співпадають прізвище, ім'я чи по батькові в паспорті та атестаті чи сертифікаті ЗНО? Адже Єдина державна електронна база з питань освіти (ЄДЕБО) звіряє персональні дані, а виявивши розбіжності, відмовляє у реєстрації? Хвилюються не лише абітурієнти, але й їхні батьки.

У сусідній кімнаті працюють консультаційні телефони «гарячої лінії».

— Дзвінків багато, бо звертаються і абітурієнти, і їхні рідні, тому кількість телефонів збільшили й додали ще два контактні номери, – розповідає відповідальний секретар приймальної комісії, кандидат хімічних наук, доцент Григорій Загричук.

До речі, в консультаційному центрі ТДМУ абітурієнти мають можливість зареєструватися в електронній системі для вступу як до ТДМУ, так і до інших вишів. Так було і торік. Загалом цього року вступна кампанія не дуже відрізняється від торішньої, але

його мають право ті вступники, які закінчили загальноосвітній навчальний заклад у сільській місцевості 2017 року та проживають там. Тож, крім інших необхідних документів, такі абітурієнти надають ще довідку, яка підтверджує їхнє місце проживання.

Вступники з повною загальною середньою освітою подають заяви в електронній формі. Доку-

деякі випадки відмови в реєстрації електронних кабінетів, пов'язані з іншими розбіжностями в реєстраційних даних. У такому разі з 15 липня 2017 року вступник може подати заяву та документи в паперовій формі, якщо в присутності представника приймальної комісії вищого навчального закладу буде перевірена неможливість створення електронного кабінету вступника». Заяву в паперовій формі до приймальної комісії вищого навчального закладу вступник подає особисто.

У приймальній комісії передбачають, що заяв про вступ надійде принаймні не менше, а, напевно, більше, ніж торік.

— Лише від вечора 18 липня і до 16 години 19 липня зареєстрували 700 заяв. Загалом станом на 23 липня надійшло понад 5500 заяв

Ірина з Волинської області розповіла, що закінчила медичний коледж і має диплом молодшого спеціаліста-фельдшера.

— Подаю документи на 2 курс ТДМУ, щоб здобути вищу медичну освіту.

Абітурієнтка Наталя з Кременця вступає на стоматологічний факультет. Каже, що виникли труднощі з реєстрацією електронного кабінету, тож звернулася в консультаційний центр, де допомогли розв'язати всі технічні проблеми.

— Мою заяву зареєстрували. Я дуже рада!

Христина з Тернополя вже закінчила медичний факультет ТДМУ, дипломований бакалавр, тепер планує продовжити навчання в магістратурі.

Найвідповідальніша пора для абітурієнтів – вступна кампанія, адже гарна освіта – фундамент успішного майбутнього.

**Лідія ХМІЛЯР,
Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)**

2 серпня виповнюється 60 років завідувачу кафедри анатомії людини ТДМУ, професорові Іллі Євгеновичу ГЕРАСИМЮКУ.

Вельмишановний Ілле Євгеновичу!

Сердечно вітаємо Вас з 60-літтям!

У стінах університету Ви здобули вищу медичну освіту, а згодом після п'яти років практичної лікарської роботи, успішно пройшли 32-літній трудовий шлях від асистента, доцента кафедри оперативної хірургії з топографічною анатомією до доктора медичних наук, професора, завідувача кафедри анатомії людини, яку Ви очолюєте впродовж 11 років. Особлива сторінка Вашої діяльності — робота директором ННІ морфології, а також — впродовж 18 років вченим секретарем вченої ради університету.

Колектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як одного з талановитих випускників другого покоління, відомого в Україні та за її межами вченого-морфолога, досвідченого педагога й вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Активною є Ваша громадська діяльність, зокрема як члена президії Тернопільського обласного осередку Конгресу української інтелігенції, члена-кореспондента Міжнародної академії інтегративної антропології, члена двох спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій.

Ваша професійна та громадська діяльність відзначені грамотами Міністерства охорони здоров'я України, обласної державної адміністрації, обласної ради, по-

дяками ректора університету, Ви удостоєні почесного звання заслуженого винахідника Тернопільської області.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до

людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих науковців і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановний Ілле Євгеновичу, міцного здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових здобутків у Вашій благородній діяльності, душевного спокою, добробуту, людського тепла, родинного благополуччя й затишку, довгих років радісного, щасливого життя.

Бажаєм успіхів великих у роботі й побільше творчих Вам натхнень. Нехай минають завжди всі турботи, і хай приносить радість кожен день!

Ректорат і профком ТДМУ імені І.Я. Горбачевського

7 серпня відзначатиме ювілейний день народження ветерана ТДМУ Софія Володимирівна КРОХМАЛЮК.

Вельмишановна Софіє Володимирівно!

Ректорат, профком і весь колектив університету сердечно вітають Вас з ювілейним днем народження!

Після закінчення медичного училища, роботи медсестрою, згодом — здобуття вищої біологічної освіти у Львівському державному університеті імені Івана Франка у стінах Тернопільського державного медичного університету Ви успішно пройшли 24-літній трудовий шлях старшого лаборанта кафедри педіатрії факультету післядипломної освіти, виконували одну з найважливіших ділянок роботи — лабораторне та організаційне забезпечення навчального та наукового процесу.

Глибоко поважаємо й щиро шануємо Вас за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових обов'язків.

Ваша професійна діяльність відзначена медаллю «Ветеран праці», подяками ректора університету.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення роботи доб-

ро заслуговують найвищої оцінки та є прикладом для наслідування.

Бажаємо Вам, вельмишановна Софіє Володимирівно, доброго здоров'я, невичерпного життє-

вого оптимізму, душевного спокою, людського тепла, добробуту, благополуччя й затишку, щасливого довголіття.

Бажаємо щастя, здоров'я і сили, Щоб довгі літа плечей не схиляли, Щоб спокій і мир панували на світі, Щоб радість знайшли Ви в онуках і дітях!

Ректорат і профком ТДМУ імені І.Я. Горбачевського

9 серпня відзначатиме ювілейний день народження асистента кафедри внутрішньої медицини № 3 ТДМУ кандидата медичних наук Інна Григорівна ЯКУБИШИНА.

Вельмишановна Інно Григорівно!

Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

У стінах університету Ви здобули вищу медичну освіту й успішно пройшли 26-літній трудовий шлях: спочатку клінічного ординатора, асистента кафедри факультетської терапії, згодом — асистента кафедри терапії № 2, внутрішньої медицини № 1, а останні п'ять років — кафедри внутрішньої медицини № 3

Колектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як відомого науковця, висококваліфікованого клініциста-терапевта, досвідченого педагога та вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків.

Активною є Ваша громадська діяльність, зокрема як секретаря методичних нарад, профорга,

матеріально відповідальної кафедри, куратора студентських груп.

Ваша професійна й громадська діяльність відзначені грамотою

міського голови, грамотою та подяками адміністрації університету.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки та є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановна Інно Григорівно, міцного здоров'я, великого людського щастя, наснаги, нових творчих здобутків, добробуту, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, здійснення всіх задумів і сподівань.

Хай сміється доля, мов калина в лузі, У родинним колі, серед вірних друзів, Хай крокують поруч вірність і кохання, Хай здійсняться мрії і усі бажання!

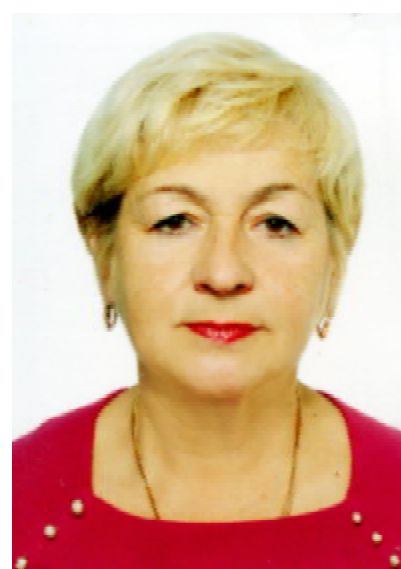
Ректорат і профком ТДМУ імені І.Я. Горбачевського

13 серпня відзначатиме ювілейний день народження асистента кафедри клініко-лабораторної діагностики ТДМУ Іза Антонівна МАРТИНЮК.

Вельмишановна Ізо Антонівно! Ректорат, профком і весь колектив університету сердечно вітають Вас з ювілейним днем народження!

Після закінчення біологічного факультету Тернопільського педагогічного інституту, 35 років роботи за фахом у стінах Тернопільського державного медичного університету Ви успішно пройшли семилітній трудовий шлях: спочатку асистента кафедри медичної біохімії, згодом майже впродовж трьох років очолювали міжкафедральну науково-клінічну лабораторію, організаційно забезпечували зразкове функціонування цієї бази наукового та навчального процесу, а останні два роки —

асистента кафедри клініко-лабораторної діагностики.

Глибоко поважаємо й щиро шануємо Вас за багаторічну невтомну працю, високий профе-

сіоналізм, сумлінне виконання своїх службових обов'язків.

Ваші порядність, працелюбність, інтелігентність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки та є прикладом для наслідування.

Бажаємо Вам, вельмишановна Ізо Антонівно, доброго здоров'я, невичерпного творчого натхнення, нових здобутків у Вашій благородній діяльності, душевного спокою, людського тепла, добробуту, благополуччя й затишку, активного та щасливого довголіття.

Нехай здоров'я, радість і достаток Сипляться, немов вишневий цвіт, Хай малює доля з буднів свято

І дарує Вам багато літ!
Ректорат і профком ТДМУ імені І.Я. Горбачевського

18 серпня відзначатиме ювілейний день народження ветерана ТДМУ доцент Валентина Микитівна ЧИСТЯКОВА.

Вельмишановна Валентино Микитівно!

Сердечно вітаємо Вас з ювілейним днем народження!

Після закінчення Ленінградського державного університету, навчання в аспірантурі, викладацької роботи (спочатку в Іванівському енергетичному, згодом — в інженерно-будівельному інституті) в ТДМУ імені І. Я. Горбачевського Ви успішно пройшли 16-літній трудовий шлях доцента кафедри філософії та суспільних дисциплін. Після припинення науково-педагогічної діяльності в університеті Ви впродовж семи років реалізували свій великий досвід і творчий потенціал, працюючи доцентом у Тернопільському приватному інституті економіки та підприємництва.

Колектив університету глибоко поважає й щиро шанує Вас як відомого науковця, високоерудованого, досвідченого педагога та вихователя студентської молоді за багаторічну невтомну

працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових і громадських обов'язків. Свідченням високого професіо-

налізму, зокрема, є Ваша участь у роботі Міжнародного політекономічного симпозиуму в Німеччині.

Активною була Ваша громадська діяльність, зокрема як керівника студентського наукового гуртка, куратора студентських

груп, лектора товариства «Знання».

Ваша професійна й громадська діяльність відзначені медаллю «Ветеран праці», подякою консульства в Лейпцигу, подяками ректора університету.

Ваші порядність, працелюбність, інтелігентність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки і є прикладом для наслідування новими поколіннями студентів, молодих лікарів і викладачів.

Бажаємо Вам, вельмишановна Валентино Микитівно, доброго здоров'я, невичерпного життєвого оптимізму, добробуту, творчого натхнення, людського тепла, душевного спокою, родинного благополуччя й затишку, активного та щасливого довголіття.

Нехай добром наповнюється хата, Достатком, щирістю і сонячним теплом. Хай буде вірних друзів в ній багато,

Прихильна доля огорта крилом.
Ректорат і профком ТДМУ імені І.Я. Горбачевського

ДАТА

18 серпня виповниться 90 років ветеранові ТДМУ Григорію Михайловичу ХОЛІВСЬКОМУ.

Вельмишановний Григорію Михайловичу!

Сердечно вітаємо Вас з 90-літтям!

У стінах університету Ви успішно пройшли 26-літній трудовий шлях лаборанта, кіномеханіка першої категорії, виконували одну з найважливіших ділянок роботи – ілюстративне забезпечення навчального процесу.

Глибоко поважаємо й щиро шануємо Вас за багаторічну невтомну працю, високий професіоналізм, сумлінне виконання своїх службових обов'язків. Ваша 60-літня ратна та трудова діяльність відзначена орденом «За мужність» III ступеня, медаллю «Ветеран праці», подяками адміністрації інституту.

Ваші порядність, працелюбність, уважне ставлення до людей, прагнення робити добро заслуговують найвищої оцінки та є прикладом для наслідування.

Бажаємо Вам, вельмишановний Григорію Михайловичу, доброго здоров'я, душевного спокою, людського тепла, добробуту, родинного благополуччя й затишку, активного та щасливого довголіття.

Хай на життєвій Вашій довгій ниві

Росте зерно достатку і добра,

Щоб Ви були здорові і щасливі,

Щоб доля тільки світлою була!

Ректорат і профком ТДМУ імені І.Я.Горбачевського

ЛЮДИНА ПОЧИНАЄТЬСЯ З ДОБРА

ЗАХІД

В актовій залі ТДМУ відбувся літературно-музичний вечір «Людина починається з добра». Свято організували викладачі та слухачі підготовчого відділення факультету іноземних студентів. На чолі із завідувачем відділення Ларисою Наліжиною студенти-іноземці з різних країн світу щороку проводять подібні культурні заходи, демонструючи не лише власні впевнені кроки у вивченні української мови, а й подаючи гарний приклад своєї згуртованості та швидкої адаптації у новій країні.

Програму розпочали врочистим винесенням на сцену короваю – українського символу гостинності та доброти.

Слухачі підготовчого відділення, приїхавши з різних країн світу, завжди з цікавістю та трепетом ставляться не лише до вивчення мови, але й до розуміння та дослідження української культури, звичаїв, традицій. Тому впродовж свята панувала затишна та невимушена атмосфера, лунала класична й сучасна музика, студенти співали та декламували українською.

Цікаво та весело було спостерігати, як студенти-іноземці інсценізували казкових персонажів – чарівника, мудреця, вовка, білче-

ня. Легко та невимушено юнаки в алегоричній формі продемонстрували, як важливо завжди залишатися людяним, чуйним та доброзичливим, адже життя людини – в її власних руках.

тупу вони разом зі своїм викладачем української мови чудово виконали пісню Марії Бурмаки «Не бійся жити».

До організації свята доклали-ся Барраган Велез Марвін

Зі сцени зали лунала філософська поезія та пісні українською мовою. Студенти також зачитали прислів'я й приказки своїх країн про доброту, любов і справедливість.

Найактивнішу участь взяли Кевін Пулгарін, Енейо Ая Афон Ефр, Мброх Гілберт, Донкор Девід, Біфугха Суксес, Нхоквара Танака Кліфф, Мадуга Чібуїке, Адешіна Віктор Даміларе.

Особливо вразили слухачі 5 групи: Аджей-Коджеї Вівіан, Пуору Еноч Барка Малком, Овусу Граце Обеневаа, Огбонна Шалом Олуомачі, Ндукве Чінвенду Пеаце, Хассані Мохамед, Буах Ернест, Нваня Чідера Джоел, Артгур Чарлотте Лове, Дадзіє Рахел Мабена, Ансах Пеарл Есінам. На завешення свого вис-

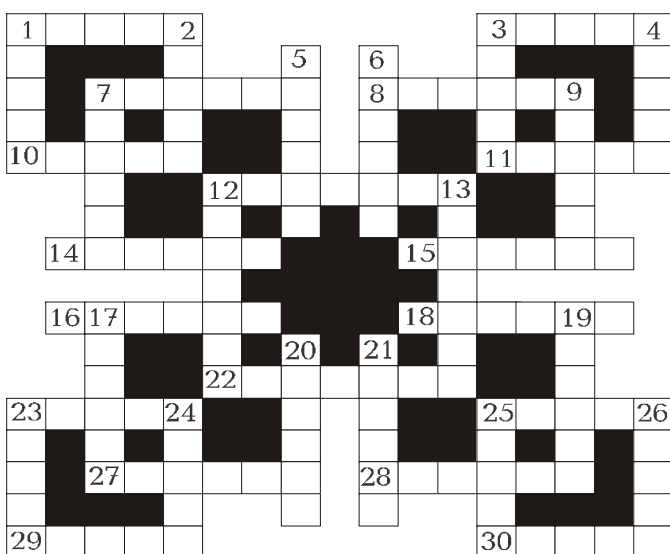
Аарон, Укана Вікторі Оміме, Севаллос Ремаче Ніколас Естафанно, Хассан Абделвахаб Дженеді Шехата, Канкан Ніамекеу Денніс, Аппах Еунісе Боатенг, Ндемо Віктор Богонко, Кереваа-Боатен Акуа, Якубу Зіппора Хадіза, Дебрах Аппах Петер Аквасі, Нанджігва Хеларія Ндікухале, Малаба Бріджет.

На завершення слухачі підготовчого відділення разом виконали пісню гурту «Океан Ельзи» «Все буде добре», передали один одному свічку із побажаннями любові, добра та злагоди, скуштували та пригостили всіх присутніх смачним короваєм.

Яніна ЧАЙКІВСЬКА,
Микола ВАСИЛЕЧКО (фото)

КРОСВОРД

По горизонталі: 1. Пропозиція і платоспроможний попит на товари у масштабі світового господарства, країни або її регіонів. 3. Олень, з рогів якого добувають пантокрин. 7. Князівство в Європі. 8. Найм майна за певну плату. 10. Лабораторна скляна посудина. 11. Жінка, яка займається сватанням, влаштуванням шлюбів. 12. Високий твердий чоловічий капелюх з невеликими твердими полями. 14. Вчене звання викладачів вищих навчальних закладів. 15. Нісенітниця. 16. Сільськогосподарське знаряддя. 18. Сукупність обрядів, що супроводять релігійну церемонію. 22. Кругла у плані споруда. 23. Сітка з дроту для захисту обличчя при фехтуванні. 25. Мелодія, наспів. 27. Прилад для приготування сумішей напоїв. 28. Новий кам'яний вік, що передував мідному віку. 29. Старовинний верхній чоловічий одяг, оздоблений хутром та позументом. 30. Річка, з'єднана каналами з Дніпром і Віслою.

По вертикалі: 1. Ковзан на коліщатах. 2. Трамвай з кінною тягою. 3. Математичний знак для позначення дії віднімання. 4. Прилад для освітлення. 5. Фігура в шахах. 6. Музично-поетичний твір для голосу з інструментальним супроводом. 7. Білуватий сік деяких рослин. 9. Самодіяльний актор. 12. Одиниця маси. 13. Заголовок розділу в газеті. 17. Поширений в Америці сумчастий ссавець, об'єкт промислу заради хутра. 19. Мінерал класу фосфатів, сировина для виготовлення фосфатних добрив. 20. Офіціант на пасажирському морському судні. 21. Гострий тонзиліт. 23. Механічне подразнення поверхні тіла людини з лікувальною, спортивно-тренувальною метою. 24. Ласо. 25. Місто в Житомирській області. 26. Тип оборки на жіночому одязі.

Відповіді на сканворд, вміщений у № 13, 2017 р.

1. Жінка. 2. Астрия. 3. Бегонія. 4. Єва. 5. Євшан. 6. Арфа. 7. Шеф. 8. Ара. 9. Етна. 10. Ерато. 11. Ляк. 12. Ткаля. 13. Азот. 14. Торг. 15. Ной. 16. Камасія. 17. Зять. 18. Як. 19. Гамбург. 20. Ля. 21. Ятір. 22. Мак. 23. Ар. 24. Ліки. 25. Бринза. 26. Красилів. 27. Данте. 28. Ан. 29. Аз. 30. Яр. 31. Анна. 32. Сенполія. 33. «Сон». 34. Ніоба. 35. Ікс. 36. Бал. 37. НЛО. 38. Одарка. 39. Троянда. 40. Соломія. 41. Тесло. 42. ДОК. 43. Олія. 44. Ода. 45. СВ. 46. Дур. 47. Ікло. 48. Бог. 49. Гас. 50. Кін. 51. Ма. 52. Фрак. 53. Фа. 54. Пальма. 55. Ліс. 56. Ура. 57. Ксенія. 58. Каса. 59. Кіт. 60. Танк. 61. Село. 62. Котлета. 63. Еол. 64. Акр. 65. Скелет. 66. ООН. 67. Хна. 68. Льолек. 69. Етан. 70. «Ох». 71. Ямб. 72. Омлет. 73. Талон. 74. Лан. 75. На.